

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi

STM099:00/2017

SUOMEN ANESTESIOLOGIYHDISTYKSEN KANNANOTTO LUONNOKSISTA RAJATUN LÄÄKKEENMÄÄRÄÄMISEN SÄÄDÖSMUUTOSEHDOTUKSIKSI

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt otsikossa mainituista säädösmuutosehdotuksista lausuntoa tehtäväksi sähköisellä lausuntolomakkeella. Suomen Lääkäriliitto on antamassa oman lausuntonsa asiasta, mutta on lisäksi toivonut usean erikoisalayhdistyksen näkemystä asiasta. Suomen Anestesiologiyhdistyksen johtokunta haluaa tuoda esiin oman kantansa nyt ehdotetuista säädösmuutoksista.

Terveystieteiden ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 b §:ssä säädettyä sairaanhoitajan rajattua lääkkeenmääräämisoikeutta ehdotetaan laajennettavaksi. Rajatun lääkkeenmääräämisen käyttöönotto olisi jatkossa mahdollista kunnallisen terveyskeskuksen avovastaanoton yksikön ja sairaanhoitopiirin yhteispäivystyksen lisäksi kunnan järjestämistä vastuulle kuuluvissa perusterveydenhuollon avohoidon palveluissa, erikoissairaanhoidon avohoidon palveluissa sekä kunnan järjestämistä vastuulle kuuluvissa sopimuksen perusteella hankittavissa terveydenhuollon avohoidon palveluissa.

Nyt on ehdotettu sairaanhoitajan rajattua lääkkeenmääräämisoikeuden laajentamista. Laajennuksen piiriin on otettu kuuluvaksi hoidon aloitus antibiootilla virtsatieinfektioon pelkän puhelinhaastattelun perusteella, sekä hoidon aloitus antibiooteilla rintatulehdukseen sekä klamydiaan. Tähän laajennukseen liittyen on huomioitava, että oikeus hoidon aloittamiseen edellyttää myös diagnoosin tekoa ja lain mukaan laillistettu lääkäri päättää potilaalle tehtävistä lääketieteellisistä tutkimuksista, taudin määräytyksestä sekä siihen kohdistuvasta lääketieteellisestä hoidosta. Tämä on myös sikäli huolestuttavaa, että antibioottien määräämistä ja käyttöä on nimenomaan pyritty vähentämään, jotta antibiooteille resistenttien bakteerikantojen määrä ja levinneisyys saataisiin pidettyä hallinnassa.

Laajennuksen piiriin kuuluu luonnoksen mukaan myös oikeus jatkaa lääkärin aloittamaa hoitoa kuten eräitä verenpainetautilääkkeitä, veren hyytymiseen vaikuttavaa varfariinia ja kipulääkkeitä (ibuprofeini, naprokseeni ja parasetamoli). Tässä piilee huomattava riski siihen, että potilas uusii reseptinsä sairaanhoitajalla ja pitkäaikaissairauden vaatimat lääkärintarkastukset jäävät väliin. Lääkemääräysten hoitovastuu on kuitenkin lääkärillä ja potilaan pitkäaikaissairaudessa tapahtuvat mahdolliset muutokset voivat jäädä huomioimatta ja hoitamatta. Pahimmillaan tietyissä tällaisissa tilanteissa lääkeaineiden haittavaikutusten riskit saattavat lisääntyä. Samoin riski siihen, että väliaikaiseen käyttöön tarkoitetun lääkkeen (esim. kipulääkkeet) käyttö pitkittyy, on ilmeinen.

Suomen Anestesiologiyhdistys vastustaa nyt esitettyjä säädösmuutoksia. Säädösmuutos heikentää potilasturvallisuutta ja voi lisätä lääkkeiden haittavaikutuksia ja lääkeaineiden yhteisvaikutusten lisääntymistä.

Merja Vakkala
Suomen Anestesiologiyhdistyksen puheenjohtaja